

**UTILIZAREA RESURSELOR EDUCAȚIONALE
MULTICULTURALE PENTRU CREȘTEREA RELEVANȚEI CONȚINUTULUI DIDACTIC**

**UTILIZING MULTICULTURAL EDUCATIONAL RESOURCES TO ENHANCE THE
RELEVANCE OF TEACHING CONTENT**

Victoria SCUTELNIC-CIBOTARI,
*Profesoară de limba și literatura română,
I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” din Chișinău*

Liuba PETRENCO, dr., conf. univ.,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Victoria SCUTELNIC-CIBOTARI,
*teacher of Romanian language and literature,
I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” from Chișinău
ORCID: 0009-0006-9624-5601
scutelnikviky@gmail.com*

Liuba PETRENCO, PhD, associate professor,
*UPS “Ion Creanga” from Chisinau
ORCID: 0000-0001-6972-8903
petrenco.liuba@upsc.md*

CZU: 37.017

DOI: 10.46727/c.emc-2023.p102-105

Abstract: *This article addresses didactic aspects of studying multimodal texts, such as multicultural literature, documentary films, art collections, and photographs, along with interactive online educational platforms. Through multicultural educational resources, the goal is to foster students' personal development and create an engaging educational environment. The proposed steps for integrating these resources include setting objectives, identifying suitable materials, incorporating them into lesson plans, implementing interactive activities, and assessing cultural diversity. This approach contributes to the formation of a viable multicultural society and the reduction of interethnic conflicts.*

Key-words: *multimodal text, multicultural literature, documentary films, art collections and photographs, interactive online educational platforms.*

Utilizarea resursele educaționale multiculturale sunt esențiale în pregătirea tinerilor pentru societate de astăzi. Resursele multiculturale fiind elementele fundamentale pe care un cadru didactic le poate utiliza în timpul orelor pentru creșterea semnificativă a conținutului predat. Fiecare elev are nevoie de un instrument esențial pentru a cunoaște diversitatea lumii entice, culturale, istorice, sociale, etc. Prin abordarea acestor resurse educaționale multiculturale, profesorul le permite elevilor să își formeze propria părere, viziune, gândire critică, abilități și cunoștințe esențiale. Astfel vom forma legătura între contextual școlar și provocările contemporane.

Profesorii trebuie să fie capabili și inovativi pentru a integra în procesul de predare subiecte cu deschidere către dialog, pentru a promova diversitatea și de trezi spiritul creativ și adaptabilitatea la o schimbare nouă. Sistemul educațional are menirea de a pregăti tinerii să devină responsabili și de a naviga într-o lume nouă pentru ei. Școala este instituția în care educația interculturală prinde contur, unde se învață principiile vieții în comun, drepturile omului, conceptele cheie ale societății actuale: interculturalitate, multiculturalitate și, implicit, cultura și diversitatea, promovarea deschiderii către o societate tolerantă.

Instituțiile școlare au datoria de a promova interculturalitatea din perspectiva educațională, ca instrument de „apropiere a educației de viața de zi cu zi, de problemele semnificativ ale vieții reale” [2, p. 74]. Societatea din Republica Moldova tinde spre valori europene și nu este una lipsită de realitatea multiculturală.

Totodată, pluralismul cultural european afirmă ideea că fiecare cultură dezvoltă o viziune proprie despre comunitate cu semnificații de valoare universale pornind de la experiența personală. Pe lângă apărarea diversității, pluralismul cultural pune problema comunicării între culturi care recunosc că fiecare contribuie prin diferențele specifice la îmbogățirea experienței umane. [4, p. 30].

Multiculturalitatea reprezintă o realitate și care prin educare se adresează tuturor, minoritari și majoritari, care permite comunităților să conștientizeze propriile determinări culturale, stereotipuri și prejudecăți de valoare, să cunoască, să înțeleagă și să respecte diferențele, să posede capacitatea de a renunța de la discriminare și intoleranță. În felul acesta, multiculturalitatea are menirea de a dezvolta o societate multiculturală viabilă și de a diminua conflictele interetnice. Obiectivul principal al multiculturalității constă în pregătirea societății multietnice spre diversitate, iar, diversitatea însemnând o bogăție” [1, p. 8].

Resursele educaționale multiculturale sunt cele metode și tehnici didactice utilizate de cadrul didactic pentru a promova și a reflecta diversitatea socială și culturală. Scopul lor este de a oferi tinerilor generații o perspectivă mai amplă asupra lecției și a vieții. Utilizarea acestor resurse educaționale multiculturale contribuie la dezvoltarea personală, crearea unui mediu educațional mai productiv și captivant, inspirarea învățării cu pasiune pe tot parcursul școlii și a vieții.

Integrarea resurselor educaționale multiculturale în conținutul didactic începe odată cu utilizarea platformelor online, resurse multimedia și nu în ultimul rând cu o călătorie virtuală a elevului prin lumea culturii pentru a se conecta și a înțelege pentru ce are nevoie de acea diversitate.

Pentru a integra și utiliza aceste platforme trebuie să parcurgem următorii pași în cadrul lecțiilor:

- Stabilirea corectă a obiectivelor – profesorul stabilește obiective potrivite pentru a atinge conținutul multicultural;
- Identificare resurselor multiculturale – optăm pentru resurse multiculturale care vor interesa elevul și vor evidenția diversitatea culturală;
- Includerea în planul lecției - plasăm resursele multiculturale în contextul lecției, care vor fi în concordanță cu obiectivele și materia programată;
- Extinderea activității interactive – alcătuim exerciții care vor implica elevii activ în cunoașterea temei;
- Promovarea dezbaterilor și dialogului – încurajăm elevii pentru a își expune părerea despre diferențele culturale;
- Evaluarea performanțelor – aplicăm metode de evaluare corecte și coerente pentru aprecierea diversității culturale;
- Adaptarea resurselor educaționale multiculturale la nevoile individuale – verificăm resursele educaționale multiculturale dacă au fost potrivite și adoptate la nevoile elevilor din clasă;
- Stimularea toleranței și respectului reciproc – menționăm necesitatea toleranței și respectului reciproc în clasă.

Parcursirea acestor pași va ajuta cadrul didactic în creșterea conținutului didactic la fel în excluderea stereotipurilor și stimularea empatie. Pentru ca acești pași să fie eficienți în cadrul lecțiilor, exemplificăm câteva resurse educaționale multiculturale și anume:

- *Literatură multiculturală* - profesorii pot introduce opera literare de autori din culturale diverse precum:

- „ *The God of Small Things* ” de Arundhati Roy (*Zeul Lucrurilor Mărunte*) - un roman care este bazat pe viața unei familii din India, tema fiind iubirea, convențiile sociale și impactul colonialismului;

- „*The boy in the striped pyjamas*” de John Boyne (*Băiatul cu pijamale în dungii*) – cartea care descrie greutățile celui de-al doilea război mondial, personajul principal Bruno este un băiețel mic îmbrăcat în pijama cu dungii și supus unei perioade cumplite);
- *"The Brief Wondrous Life of Oscar Wao"* de Junot Díaz (*Minunata și Scurta Viață a lui Oscar Wao*) – personajul principal un tânăr Dominican-american care este supus dictaturii și căutării identității.
- *Filme documentare* – profesorii pot organiza vizionarea unui film documentar împreună cu elevii, ci anume filmul care are tema istoriei, culturii și tradițiilor. Un exemplu ar fi „*Nostalgia de la luz*” de Patricio Guzmán.
- *Colecții de artă și fotografii* – profesorii pot utiliza fotografii, galerii online și lucrări de artă care ar descrie diversitatea culturală, datorită lor ei vor înțelege semnificația respectării fiecărei culturi. Un exemplu ar fi pictura abstractă lui Vincent van Gogh.
- *Platforme educaționale online interactive* – profesorii utilizează diverse metode online pentru a atrage atenția copilului la cultura și istoria diferitor națiuni. Exemplu:
  - *World Cultures* o platformă care pune la dispoziția elevilor diverse resurse educaționale interactive;
  - *Facing History and Ourselves* platforma care oferă posibilitatea de a cunoaște evenimentele istorice și subiectele sociale;
  - *International education and resource network* această platformă permite elevilor și profesorilor să colaboreze cu alți elevi, profesori din întreaga lume pentru stabilirea proiectelor educaționale și abordarea temelor despre cultură;
  - *Project Explorer* platformă cu videoclipuri și resurse educaționale interactive care explorează tema diversității culturale.

Oportunitatea cercetării comunicării sociale tolerante într-o societate multiculturală este determinată de realitatea actuală prin care cultura toleranței a devenit un deziderat al educației și o lege nescrisă ce trebuie respectată de membrii unei comunități sociale, inclusiv a comunității pedagogice în condițiile în care dorește să fie acceptat și să se integreze, comunicarea fiind instrumentul spiritual al omului în procesul socializării sale [5, p. 12].

În această ordine de idei, după cum afirmă C. Cucos (2012), ”spațiul european constituie un loc al confruntării fructuoase dintre mai multe coduri culturale diferite, care poate avea efecte disfuncționale dacă nu va fi inteligent gestionat” [3, p. 119].

Utilizarea resurselor educaționale multiculturale în cadrul procesului de învățământ oferă posibilitatea profesorului să contribuie creativ la demersul educațional. Oportunitatea de a aborda creativ temele la lecție permite elevilor să își construiască clar și corespunzător gândire critică. Această abordare nu doar diversifică conținutul didactic, ci și facilitează o mai bună înțelegere a realităților culturale și sociale, contribuind la formarea unor cetățeni informați și responsabili.

Un aspect crucial al utilizării resurselor educaționale multiculturale este capacitatea lor de a spori relevanța conținutului didactic. Elevii pot să se identifice mai ușor cu subiectele de studiu atunci când acestea reflectă diversitatea lor culturală și personală.

Prin prezentarea unor exemple și situații care sunt relevante pentru diferite grupuri culturale, profesorii pot să le ofere elevilor o înțelegere mai profundă a materiei și să stimuleze interesul pentru învățare. Datorită acestui pilon esențial resurselor educaționale multiculturale, profesorul stabilește o legătură cu elevul, contribuie la modernizarea învățământului și formează cetățeni activi care vor naviga cu succes într-o lume nouă.

Implementarea, respectarea, asigurarea și promovarea educației multiculturale necesită timp și creativitate, profesorii trebuie să încurajeze și să stimuleze elevii ca să cunoască acest aspect. Astfel sistemul educațional va deveni locul unde elevii vor găsi răspunsuri la orice întrebare și vor fi acceptați cu propria părere.

În definitive, resursele educaționale multiculturale nu pot fi considerate doar instrumente de predare, dar și catalizatori schimbării culturale, sociale și educaționale. Investiția în aceste resurse permite accesul la elevi să își stabilească principii și să contribuie la echitatea în educație.

Resursele educaționale multiculturale nu sunt doar instrumente simple ci adevărate cărămizi ale unei educației, care sădește semințele colaborării și înțelegerii. Datorită lor elevii devin ambasadorii diversității care își construiesc un viitor prosper.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. BERNAT, S-E. Educație multiculturală. Ghid metodologic. – Cluj-Napoca: Fundația CRDE, 2006. - 100 p
2. CIOLAN, C. Pași către școala interculturală. București: Editura Corint, 2000. 74 p.;
3. CUCOȘ, C. Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Polirom, 2000. 283 p.
4. DUMITRU, A.; Văceanu, A. Interculturalitate și interdisciplinaritate în educație: Ghid metodic. - București: Editura Universală, 2010. - 327p
5. SOCOLOV, T. Comunitatea învață a fi tolerantă. În: Didactica Pro, 2004, nr. 4 (26) p. 12.